

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců JUDr. Jana Pavlíčka a Mgr. RNDr. Jany Zaoralové v právní věci

žalobkyň: **a) Mária K.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx xxx
b) Iryna Y., narozená dne xxx
bytem xxx xxx, xxx xxx
obě zastoupeny advokátem JUDr. Robertem Jehne
sídlem Washingtonova 1567, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **UNIQA pojišťovna, a. s.**, IČO 49240480
sídlem Evropská 810/136, 160 12 Praha 6
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Kazdou
sídlem Palackého třída 223/5, 288 02 Nymburk

o zaplacení 1.040.000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyň proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 22. února 2018, č. j. 33 C 95/2017-37

takto:

- I.   Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II.   Žalobkyně jsou povinny společně a nerozdílně zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 25.846 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Petra Kazdy, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu na zaplacení částky 1.040.000 Kč s příslušenstvím (520.000 Kč s přísl. pro každou z žalobkyň) a o náhradě nákladů řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků na ně nemá právo.
2. Takto rozhodl o nároku, kterým se každá z žalobkyň domáhala úhrady shora uvedené částky s tvrzením, že se jedná o odškodnění jejich nemateriální újmy. To se zdůvodněním, že dne 18. 3. 2016 došlo k dopravní nehodě, při které došlo k usmrcení syna žalobkyně a), který byl zároveň manželem žalobkyně b). Viníkem nehody byla přítomná třetí osoba, které je žalovaná jeho pojišťovnou. Obě žalobkyně proto u ní uplatnily nárok na výplatu částky 1.000.000 Kč, byly však uspokojeny pouze částečně co do částky 480.000 Kč. Žalobou se tak domáhají úhrady zbylé částky s tvrzením, že poskytnuté plnění je nedostatečné. U obou žalobkyň přetrvávají psychické problémy, se kterými se léčí na psychiatrii, neboť se zesnulým měly velmi těsný vztah a jeho úmrtí na ně mělo devastující dopad.
3. Soud I. stupně poté, co mezi stranami byly nesporné okolnosti, za kterých došlo k nehodě, i úhrada částky 480.000 Kč žalovanou v rámci předžalobních jednání, k důkazu provedl výsledky navržených svědků (rodinných příslušníků obou žalobkyň) a listiny, kterými byl prokazován jednak léčebný postup u obou žalobkyň na psychiatrii, jednak vedení rodinného života se zesnulým. Poté uzavřel, že v řízení bylo prokázáno, že dne 18. 3. 2016 došlo k dopravní nehodě s usmrcením z nedbalosti Luboše K., manžela žalobkyně b) a syna žalobkyně a). Viník dopravní nehody byl pravomocně odsouzen, a protože byl pojištěncem žalované, ta na základě výzvy žalobkyň každé z nich vyplatila částku 480.000 Kč. Žalobkyně a zemřelý Robert O. (správně Luboš K. – poznámka odvolacího soudu) měli blízký vztah, obě žalobkyně navštěvují xxx xxx pro xxx xxx xxx. Na základě takto zjištěného skutkového stavu, s odkazem na ust. § 2959 o. z., § 9 zákona č. 168/1999 Sb., dovedl, že ust. § 2959 o. z. ponechává samotné stanovení výše náhrady na judikatorní praxi a úvaze soudu. Z těchto důvodů vyšel z dosavadní judikatury a ze stanoviska Nejvyššího soudu. S odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2844/14 přitom zohlednil intenzitu vztahu každé žalobkyně k zemřelému, věk zemřelého a pozůstalých žalobkyň a jejich případnou existenční závislost na zemřelém. Přitom vycházel i z doporučení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2016, které v případě nejbližších osob (jako jsou manželé, rodiče, děti) doporučuje jako základní rozpětí plnění částku 240.000 Kč až 500.000 Kč. Vzhledem k tomu, že obě žalobkyně a zůstavitel byli v postavení nejbližších osob a jejich vztahy byly harmonické, by plnění mělo být vyšší. Zemřelý byl v xxx xxx ve věku 43 let, žalobkyně na něm nebyly ekonomicky závislé, proto dovedl, že tato kritéria nezakládají důvod ke zvýšení či snížení náhrady. K xxx xxx stavu obou žalobkyň uvedl, že takovéto stavy jsou poměrně obvyklé, u žalobkyně b) po určitou dobu vůbec neprobíhala doporučená medikace, a proto (aniž by pochyboval o osobní tragédii žalobkyň) uzavřel, že xxx xxx obou žalobkyň se nevymyká z míry obvyklého utrpení osob, které ztratí blízkou milovanou osobu. Vzhledem k tomu, že žalovaná již plnila při samé horní hranici doporučeného plnění Nejvyšším soudem, žalobu zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle ust. § 150 o. s. ř. za použití § 142 odst. 3 o. s. ř. per analogiam.
4. Proti tomuto rozsudku podaly včasné a přípustné odvolání obě žalobkyně. Zopakovaly svá žalobní tvrzení s tím, že svým zamítavým rozhodnutím soud nerespektoval jimi citovanou judikaturu soudů (usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 7 Tdo 1389/2016 ze dne 14. 12. 2016, rozhodnutí Krajského soudu v Brně sp. zn. 70 Co 312/2016 ze dne 28. 6. 2017, Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 5T 3/2016 ze dne 29. 9. 2016) a dobrovolné plnění žalované je nedostatečné. Zdůraznily, že úmyslem zákonodárce při přijetí nového občanského zákoníku bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

odklidit již nevyhovující paušální částky obsažené ve staré úpravě. Citovaným doporučením Nejvyššího soudu jsou však fakticky paušální částky opět zaváděny. Ústavní soud ve svém nálezu I. ÚS 2844/14 dovozuje, že při stanovení přiměřeného odškodnění nelze srovnávat pouze skutkově obdobné případy, ale i částky, které byly přiznány v případech odškodnění za nepravdivé zveřejnění údajů v médiích. Prvek libovůle žalované spatřují v tom, že ta nikterak neodůvodnila, proč (v rámci uvedeného doporučeného rozmezí Nejvyššího soudu) dobrovolně plnila částku 480.000 Kč, nikoli částku 500.000 Kč. Z těchto důvodů požadovaly změnu napadeného rozsudku, vyhovění žalobě v plném rozsahu a přiznání plné náhrady nákladů řízení.

5. Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Judikaturu, kterou žalobkyně na podporu svého odvolání citují (vyjma rozhodnutí Nejvyššího soudu) ani nedoložily a ta pro žalovanou není ani dostupná. Nadto se nejedná o rozhodnutí vyšších soudů mající judikaturní přesah. Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1389/2016 se týká skutkově jiného případu nezletilého chlapce, který ve věku 7,5 let přišel o nejbližší osobu pečující výhradně o něj a musel být předán do péče otce, změnit bydliště apod.; na tomto základě bylo zcela mimořádně přiznáno odškodnění v dvojnásobku základní výměry, není proto pro daný případ relevantní.
6. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a odvolání žalobkyň neshledal důvodným.
7. Podle § 2959 o.z. při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
8. Jak správně dovodil soud I. stupně, na rozdíl od úpravy účinné do 31.12. 2013 nový občanský zákoník neupravuje přesnou výši částky náležící pozůstalým a ponechává určení její výše na posouzení daného případu soudem. Při stanovení peněžité náhrady vyvažující plně utrpení soud na straně pozůstalého posuzuje zejména intenzitu jeho vztahu se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých, případnou existenční či hmotnou závislost na zemřelém a poskytnutí jiné satisfakce, a to zcela v souladu s kritérii vymezenými i nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2844/2014. Pro účely sjednocování rozhodovací praxe a komplexního zdroje informací v problematice náhrady nemajetkové újmy na zdraví pro širokou i odbornou veřejnost byla za spolupráce Nejvyššího soudu ČR zřízena databáze judikatury k náhradě újmy na zdraví, ve které lze i dle výše uvedených kritérií vyhledávat případy, které mají obdobný skutkový základ. Tato databáze je po prosté přihlašovací proceduře dostupná na webové adrese www.datanu.cz.
9. Přesto, pokud soud I. stupně po pečlivém zvážení zákonné dikce ust. § 2959 o.z. a zjištěného skutkového stavu vyšel při stanovení přiměřené částky peněžité náhrady pouze z „doporučení“ Nejvyššího soudu ze dne 14.12.2016, nikterak nepochybil.
10. Odvolací soud v rámci porovnání nároku žalobkyň s ostatními, judikatorně již řešenými, obdobnými případy zvážil i žalobkyněmi citovaná rozhodnutí, ta však nejsou schopna zvrátit správnost napadeného rozhodnutí.
11. Jak však správně podotýká žalovaná, rozhodnutí Krajského soudu v Brně sp. zn. 70 Co 312/2016 není dostupné ani soudu, samy žalobkyně je soudu neposkytly, nevyskytuje se ke dni rozhodnutí odvolacího soudu v žádných veřejných databázích (ASPI, C.H. BECK, CODEXIS, DATANU), a nadto z jeho kusé citace žalobkyněmi vyplývá, že se jednalo o odškodnění v rámci občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013, tedy úpravy, která vycházela z fixních částek (viz ust. § 444 obč. zák.). Pro jinou právní úpravu proto nelze dovodit schopnost srovnatelnosti s nyní

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

projednávaným případem. Ani rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 5 T 3/2016 není pro danou věc relevantní. Žalobkyně totiž pomíjí, že v tamním případě se jednalo o osobu, která v době úmrtí měla 25 let, přičemž při stanovení výše odškodnění soud I. stupně zohlednil i to, že se jednalo o úmrtí v důsledku zvláště závažného zločinu vraždy a za této situace přiznal (ve vztahu k rodičům poškozeného) dvojnásobek horní hranice rozmezí od 240.000 Kč do 500.000 Kč, když osoba pachatele byla z hlediska jeho věku poměrně mladá. Nejedná se proto o srovnatelný případ. Konečně ani rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 7 Tdo 1389/2016 není pro danou věc relevantní pro odlišný skutkový stav, kdy poškozeným byl nezletilý ve věku 7,5 let, proto (s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 1402/2015) mu byl přiznán dvojnásobek horní hranice základního orientačního odškodnění, neboť přišel o svoji matku (která byla samoživitelkou).

12. Odvolací soud při úvahách o výši náhrady nemajetkové újmy podle § 2959 o. z. zohlednil i rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 1402/2015 ze dne 12. 4. 2016 (na které zjevně odkazoval i soud I. stupně) a z jeho závěrů dovodil, že v tomto konkrétním případě není důvodu vycházet z jiné než základní částky, která se pohybuje v rozmezí od 240.000 Kč do 500.000 Kč.
13. Oproti případům uváděným žalobkyněmi odvolací soud z databáze DATANU zjistil, že odškodnění skutkově obdobného případu odpovídá rozhodnutí Okresního soudu v Ostravě sp. zn. 2 T 37/2015, kdy k úmrtí došlo v důsledku dopravní nehody, věk usmrčeného byl 47 let. Přitom intenzita vztahu zde byla vysoká, manželé spolu byli 20 let, s tím, že soud I. stupně pozůstalé manželce přiznal částku 400.000 Kč a u rodiče (bez dalších vztahů) pouze částku 325.000 Kč. Nutno ovšem zohlednit, že původně nárokované částky (600.000 Kč u manželky a 500.000 Kč u rodiče) považoval soud I. stupně za adekvátní, ponížil je ovšem o 25 % s ohledem na spolupůsobení újmy ze strany zemřelého a dále o částku již vyplacenou pojišťovnou. Konečně správnosti závěrů soudu I. stupně o přiměřenosti již vyplacené částky odškodnění žalovanou odpovídá i rozhodnutí Okresního soudu ve Svitavách sp. zn. 2 T 336/2014, kdy v důsledku dopravní nehody zemřel muž ve věku 45 let. Oproti předchozímu případu zde byla ekonomická závislost manželky na zesnulém, vysoká sociální intenzita jejich vztahu, pozůstalá manželka po nějaký čas navštěvovala psycholožku. Soud pozůstalé manželce (45 let) přiznal částku 500.000 Kč, pozůstalému rodiči (který se zesnulým bydlel ve společné domácnosti a byl na něm ekonomicky závislý, měl s ním vysokou intenzitu vztahu) přiznal částku 400.000 Kč.
14. Námitky žalobkyň vztahující se k nutnosti srovnávat přiměřenost jejich nároku s náhradou nemajetkové újmy způsobených zásahem do osobnostních práv publikováním nepravdivých článků v bulvárním tisku (s odkazem na body 56 a 57 nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2844/2014) jsou nepřipadné. Jak plyne z obsahu tohoto nálezu, v daném případě Ústavní soud rozhodoval o náhradě, která vyplývala z úpravy účinné do 31. 12. 2013, nadto pro nedostatečnou výši jednorázového odškodnění pozůstalých uvedenou v ust. § 444 odst. 3 obč. zák. (s ohledem na tehdy již ustálenou judikaturu), z úpravy uvedené v ust. § 13 obč. zák. -jako další možný nárok pozůstalých na ochranu osobnosti. Zároveň však tento nález výslovně uvedl, že nedostatky původní úpravy (obč. zák.) odstranila úprava nová v ust. § 2959 o.z. (viz odstavec 45 nálezu). Pokud proporčnost rozmezí doporučené náhrady stanovená v citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 1402/2015 již odráží nejenom zákonnou úpravu národní včetně srovnání s judikatorně obdobnými případy, ale vychází při stanovení rozpětí i v poměru na odškodnění poskytovaná v okolních státech (viz samostatný odstavec daného rozhodnutí), není nadto omezena jakýmkoli limitem a lze tak zohlednit případnou výjimečnost nároku, není důvodu posuzovat přiměřenost částek odškodnění za úmrtí osob blízkých s odškodněním za zásah do osobnostních práv publikací nepravdivých článků v bulvárním tisku.

15. Konečně nepřipadnou považuje odvolací soud i námitku žalobkyň o libovůli žalované při stanovení výše odškodnění. Je zřejmé, že pokud (stejně jako soud) žalovaná neshledala v daném případě u obou žalobkyň existenci zcela výjimečných okolností, a proto při úvaze o výši odškodnění postupovala v rámci doporučeného základní rozpětí náhrady (240.000 Kč – 500.000 Kč), nepochybila. Kritéria uvedená v citovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu i v bodech 53 a 54 nálezu Ústavního soudu I. ÚS 2844/14 nemají určenou konkrétní procentní váhu, ale jejich význam a intenzitu je nutno v daném případě posuzovat komplexně. Odškodnění při horní hranici doporučeného rozpětí v daném případě považuje i odvolací soud za přiměřené i za situace, kdy pozůstalé nebyly na zesnulém existenčně závislé.
16. Lze tedy uzavřít, že soud I. stupně (se zohledněním skutečnosti že byl žalován pojistitel škůdce), zcela správně zohlednil všechna relevantní kritéria pro odškodnění duševních útrap obou žalobkyň v souvislosti s úmrtím Luboše K., mezi které patří kvalita a intenzita příbuzenského vztahu, věk, materiální závislost pozůstalého na usmrcené osobě a duševní utrapy obou žalobkyň, které posuzoval z pohledu průměrného člověka. Proto je jeho závěr, že se psychické utrpení obou žalobkyň nevymyká z míry obvyklého utrpení osob, které ztratí blízkou milovanou osobu, správný, správný je i jeho závěr, že žalovanou již vyplacená částka byla zcela dostatečná, z hlediska proporcionality odpovídající srovnatelným případům.
17. Z těchto důvodů odvolací soud napadený rozsudek, dle ust. § 219 o.s.ř., jako věcně správný potvrdil.
18. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 224 o.s.ř. Náklady žalované spočívaly toliko v nákladech za právní zastoupení, a to za dva úkony právní pomoci (vyjádření k odvolání, jednání odvolacího soudu) á 10.380 Kč, vypočtené podle § 7 vyhlášky č. 177/96 Sb. (dále jen Tarif), a dva paušály á 300 Kč (ust. § 13 odst. 3 Tarifu). Protože je právní zástupce plátcem DPH (osvědčení o plátcu), náleží mu podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř. i tato daň (ve výši 21 %) ze všech přiznaných částek nákladů řízení. Žalované tak náleží částka 25.846 Kč, kterou odvolací soud stanovil podle ust. § 149 odst. 1 o.s.ř. zaplatit žalobkyním společně a nerozdílně k rukám právního zástupce žalované.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky do dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím Obvodního soudu po Prahu 6, a to pouze za podmínek uvedených v ustanovení § 237 a násl. občanského soudního řádu.

Praha 29. srpna 2018

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.